

ІННОВАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЦИФРОВОГО РИНКУ

Макаренко Є. А.

д.політ.н., проф., професор кафедри міжнародних
медіакомунікацій і комунікативних технологій
Інституту міжнародних відносин
Київського університету імені Тараса Шевченка

Інноваційна політика ЄС є однією зі складових стратегії розвитку об'єднання, зумовлює вдосконалення цифрової економіки, в якій наука та знання стають базою для розвитку високих технологій, а визначальними характеристиками виступають діджиталізація й інтелектуалізація, що впливають на економічний розвиток і конкурентоспроможність ЄС на міжнародному рівні, забезпечують взаємозв'язки всього циклу створення і реалізації цифрових продуктів, включають підтримку досліджень та процесів обміну між наукою й економікою, а також формування рамкових умов, що сприяють інноваціям. Європейські експерти зазначають, що можливості обміну продуктами і послугами високих технологій впливають на світовий і регіональний попит, стимулюють інвестиції в індустрію високих технологій, створюють нові потужності для співробітництва в різних сферах – від традиційних, де запроваджуються цифрові технології, до інтелектуальних (штучного інтелекту і робототехніки), які визначають потенціал економіки майбутнього [1].

Європейська комісія розробила стратегію єдиного цифрового ринку (DSM), яка спрямована на об'єднання окремих цифрових ринків Європи. Потенційні перспективи повністю уніфікованого цифрового ринку оцінювалися у 739 млрд євро, що означало збільшення ВВП ЄС на 4% до 2020 р. Також було передбачено координацію різних національних стандартів ПДВ, перегляд і гармонізацію національних законів про авторське право, забезпечення необмеженого транскордонного цифрового продажу, сприяння електронній торгівлі і підтримку нового підходу до конкуренції між європейськими підприємствами, що пропонують аналогічні цифрові товари та послуги, надання громадянам і компаніям більших можливостей щодо купівлі і продажу активів в цифровому форматі. Тобто, прогнозувалося збільшення ВВП ЄС на 4%, при тому поточна вартість економіки даних ЄС з урахуванням всіх цифрових продажів і послуг оцінювалася майже в 300 млрд євро. Зазначалося, що встановлення необмеженого цифрового потоку даних, зокрема обмежень локалізації, може забезпечити зростання європейського цифрового ринку у

2020 р. до понад 739 млрд євро. Стратегія DSM є ключовим елементом у «сценарії високого зростання» європейської цифрової економіки, де основними рушійними силами є інновації, цифрові технології та ІКТ [2].

Сучасними трендами європейського цифрового ринку і на перспективу експерти-аналітики називають інноваційні технологічні розробки, серед яких телекомунікаційні системи 5G, сучасні «хмарні» технології, блокчейн і технології DLT. Технології 5G вважаються одними з найбільш важливих для конкурентоспроможності телекомунікаційних компаній Європи, оскільки можуть забезпечити практично всеосяжну «надвисоку пропускну здатність» і «зв'язок» не тільки для окремих користувачів, а й для підключених об'єктів. Очікується, що майбутня інфраструктура 5G обслуговуватиме широкий спектр додатків і секторів, включаючи професійне використання (наприклад, Connected Automated Mobility, eHealth, управління енергоспоживанням, додатки безпеки тощо). 5G може використовуватися як інструментарій систем штучного інтелекту для збирання й аналізу даних в режимі реального часу, а також для нового виміру «хмарного» сервісу для розподілу обчислювальних ресурсів і сховищ по всій інфраструктурі (прикордонна хмара, мобільні прикордонні обчислення). Зважаючи на можливості технологій 5G, Європейська Комісія 2013 р. заснувала державно-приватне партнерство з 5G (PPP 5G) як провідної ініціативи ЄС щодо прискорення досліджень та інновацій в цій сфері. Зокрема, в межах програми Horizon 2020 було виділено державне фінансування в розмірі 700 млн євро для підтримки цієї діяльності. Інвестиції ЄС в дослідження і стандарти 5G було визнано необхідними для підтримки обсягу трафіка, очікуваного до 2025 р., а також для розвитку мереж та інтернет-архітектур в нових галузях, таких як зв'язок M2M та Інтернет речей (IoT). Крім того, для швидкого розгортання інфраструктури 5G Європейською Комісією було ухвалено План дій 5G для Європи (2016 р.), щоб розпочати запуск послуг 5G в усіх державах-членах ЄС не пізніше кінця 2020 р. з наступним швидким нарощуванням безперервного покриття 5G в міських районах й уздовж основних транспортних шляхів до 2025 р. Для виконання Плану дій 5G в 2018 р. Європейська Комісія створила Європейську обсерваторію 5G як інструмент моніторингу, що стосується основних подій на ринку Європи в глобальному контексті, враховуючи, що впровадження нових технологій і послуг впливає на збільшення обсягів та підвищення якості телекомунікаційного сервісу, а потенціал розвитку мереж нового покоління включає подальше злиття стільникового зв'язку з ІКТ (мобільний Internet з широкосмуговим сервісом), високошвидкісну передачу інформації, глобальний роумінг, мультимедіа, бізнес B2B тощо [3].

Фахівці відносять до інтенсивно зростаючого сектору європейського цифрового ринку рішення і послуги «хмарних» технологій, передбачити темпи збільшення яких на практиці є достатньо проблематичними, тому прогнози провідних аналітичних компаній щодо тенденцій його розвитку істотно відрізняються. Так, дослідження IDC European Managed Cloud Services надає цілісне уявлення про стратегії і пріоритети цифрового ринку, охоплюючи повний життєвий цикл інфраструктурних послуг, від консалтингу та інтеграції до управління і підтримки. Основними вважаються «керовані хмарні сервіси» для приватного, публічного і гібридного типів розгортання, що нададуть компаніям, які управляють «хмарними» й інфраструктурними послугами, дані і якісний аналіз, щоб зрозуміти вимоги кінцевого користувача до послуг наступного покоління, динаміку ринку і розвиток конкурентного середовища. Основні дослідження (було проаналізовано діяльність понад 30 провідних компаній у сфері цифрових продуктів і послуг) стосувалися: прогнозування послуг ІТ-аутсорсингу в Європі (2019-2024 рр.); прогнозування послуг європейської хостинг-інфраструктури (2019-2024 рр.); підписання та продовження угод аутсорсингу з ЦОД (Центр обробки даних); інфраструктури і керованих «хмарних» сервісів в Європі 2019: стратегій кінцевих користувачів; топ-10 акцій ринку вендорів для інфраструктурних послуг (2019); стратегій постачальників інфраструктурних послуг і конкурентного ландшафту [4]. Водночас Рада з інформаційних технологій та кібербезпеки ЄК ЄС ухвалила 2018 р. нову стратегію (Cloud strategy) щодо «хмарних» технологій, в якій зазначено, що сучасний підхід до їх використання заснований на пропозиції безпечного гібридного «поліхмарного» сервісу. Стратегія спрямована на впровадження «хмарних» послуг для Європейської Комісії щодо захисту, виявлення і управління ризиками безпеки ІТ відповідно до зобов'язань Європейської комісії із захисту даних. За даними Gartner, Європа перебуває в більш слабкому становищі щодо впровадження «хмарних» технологій, ніж американські та китайські компанії, оскільки частка Amazon Web Services на ринку публічних «хмарних» обчислень в 2018 р. склала 47,8%, Microsoft Azure (15,5%) і Alibaba з Китаю (7,7%) [5].

До інновацій європейського цифрового ринку відносять блокчейн і технології розподіленої книги (DLT), які можуть значно вплинути на розвиток європейської промисловості (від стартапів до великих корпорацій, адміністрацій та громадян), надаючи «децентралізовані, надійні, прозорі, орієнтовані на користувача» цифрові послуги і стимулюючи нові та вдосконалені бізнес-моделі. Європейська Комісія дотримується цілісного підходу до технологій блокчейну і DLT, метою якого є позиціонування Європи у сфері інновацій та освоєння блокчейну.

У цьому контексті ЄС спирається на основні ініціативи, щоб забезпечити глобальне інклюзивне управління, зміцнити співпрацю в розгортанні додатків на основі блокчейну/ DLT, підтримати встановлення міжнародних стандартів і полегшити діалог між зацікавленими сторонами галузі та регуляторами, особливо щодо нормативно-правової бази, що ґрунтується на законодавстві ЄС. За даними компанії Wintergreen Research ринок блокчейн до 2024 р. досягне 60 млрд дол., натомість за даними компанії Tractica ринок з 4,6 млрд дол у 2018 р. досягне 20,3 млрд дол до 2025 р. [6].

Українські експерти вважають, що «драйвером всіх аспектів сьогоденного світу» є технології блокчейну, і економіка України має відреагувати на унікальний шанс стати провідною країною світу.

Список використаних джерел:

1. Pringle D. Enterprises Lead ICT Innovation in Europe. URL: <https://cacm.acm.org/magazines/2019/4/235590-enterprises-lead-ict-innovation-in-europe/fulltext>.

2. European Commission Digital Strategy. URL: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en>.

3. Towards 5G | Digital Single Market – European Commission. URL: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/towards-5g>.

4. European Managed Cloud Services. URL: <https://www.idc.com/getdoc.jsp?containerId=PRF0046652>.

5. The European Commission adopts a new Cloud Strategy. URL: https://ec.europa.eu/info/news/european-commission-adopts-new-cloud-strategy-2019-may-28_en.

6. Blockchain Technologies | Digital Single Market – European. URL: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/blockchain-technologies>.